

ממשק תאי רביצה ברפת החלב

מאל"ה-מועצת החלב

שיטת ממשק זו היא היחידה האמורה להבטיח את ההפרדה הפיזית, הכמעט מוחלטת, של הזבל המצטבר ברפת, מגוף ומעטין הפרה. שיטה זו מצריכה ידע וניסיון רב בבניית התא "האידיאלי" המותאם לפרה הישראלית, טיפול שיטתי וקבוע בפינוי הזבל ותשומת לב מרובה לשיפור ולמניעת פגיעה ברווחת בע"ח

התשתית וחומרי הריפוד של התא כגורמי סיכון אפשריים לפגיעה ברגלים (מזרונים או סוגים שונים של חומרי רפד).

5 צפיפות הפרות בתאי רביצה מהווה גורם סיכון לעומס חום עם השלכותיו השליליות, ולכן במרבית המקומות יש צורך בהפעלת המשולבת של מערכות אוורור וצינון. יחד עם זאת, האוורור המאולץ בסכנת תאי רביצה חסכוני יותר, עקב השימוש בפחות מאווררים על שטח מחיה קטן יותר.

6 כידוע, הטיפול בזבל בסככה הכוללת, תלוי בגודל, בסוג המבנה ובכמות המדרכים המבוטנים. ניתן לטפל, כמו ב"מודל הרדוף", בכ-100% מההפרשות בכוחות עצמאים. בסככת תאי רביצה כל הזבל הינו נוזלי ולכן יש צורך לפנות מהסככה 100% מההפרשות של הפרות, דבר המעלה את עלויות התחזוקה של הסככה. בסככות תאי רביצה ניתן אמנם לבצע טיפול מכני, כגון שידוד או קלטור ברפד שבתאים, אך עדיין יש צורך בהוספת חומרי ריפוד בצורה שגרתית. כמו כן, קיימת מגבלה חמורה על סוגי חומרי הריפוד הניתנים לשימוש. יש צורך להשתמש, אך ורק, בחומרים אשר אינם פוגעים במשאבות ואינם שוקעים בבורות האיסוף. לטענת רוב המגדלים במשקים שבהם יש תאי רביצה, לא נצפתה ירידה או פגיעה בפוריות, או בעיה מיוחדת בגילוי הייחומים. יחד עם זאת, חשוב לזכור כי כל הפעילות "החברתית" מתרחשת על משטחי בטון או גומי (בניגוד למתרחש בסככה כוללת). עובדה זו מחייבת את המגדל להקפיד, שמשטחים אלו יהיו בטוחים מאד לפעילות זו בכדי למנוע, ככל האפשר, פציעות או חבלות מיותרות אחרות.

לסיכום

שיטת ממשק זו היא היחידה האמורה להבטיח את ההפרדה הפיזית, הכמעט מוחלטת, של הזבל המצטבר ברפת, מגוף ומעטין הפרה. שיטה זו מצריכה ידע וניסיון רב בבניית התא "האידיאלי" המותאם לפרה הישראלית, טיפול שיטתי וקבוע בפינוי הזבל ותשומת לב מרובה לשיפור ולמניעת פגיעה ברווחת בע"ח.

על המגדל מוטלת החובה להיעזר בניסיונם של קודמים לו וכן בבעלי מקצוע בתחום המבנים, הרפואה הווטרינרית והמשק. כל זאת יעשה, כמובן, תוך חישוב של "עלות-תועלת" מול אלטרנטיביות אחרות ברמת המשק הבודד. הצלחת השיטה והתאמתה לרפת הישראלית תלויה קודם כל בהבנה מקדימה של יתרונותיה וחסרונותיה וכמובן, ביכולתו של הרפתן הישראלי להתמודד עם אתגר זה. ■

1 יתרונה של צורת ממשק זו הוא ה"חיסכון" בשטח, במיוחד במקומות שבהם יש מגבלה של שטח לבניית סככות. המבנה של תאי רביצה הוא בעל שטח קטן ביחס לסככה כוללת, אך מבחינת עלות הבנייה לעמדת פרה, נמצא כי העלות דומה, ללא חישוב של עלות השטח. בכדי להפיק את המרב מסככת תאי רביצה, מומלץ לבנות 105% תאים ממספר הפרות בקבוצה, כמרווח ביטחון לכך, שכל הפרות ימצאו לעצמן מקום רביצה. כמות וגודל התאים חשובים, על מנת להבטיח את נוחיות הרביצה ולצמצם את הרביצה במשטחים מבוטנים ורטובים. במקומות שבהם נבנתה סככה כוללת בנוסף לסככת תאי הרביצה, הקל הדבר על שיכון פרות שהתקשו להתאקלם בתאי הרביצה, בגלל בעיות רגליים או עטין.

אנו ממליצים להתקין משטחי גומי במדרכים, בחצר ההמתנה ובמכון החליבה, אך במיוחד חשובה ההתקנה ברפתות עם תאי רביצה, וזאת על מנת לצמצם את מפגעי הרגליים

3 מבחינת בריאות העטין נראה כי כאשר תא הרביצה בנוי בגודל המתאים והטיפול בו נכון, ניתן לקבל פרה נקייה במכון החליבה, שיפור בבריאות העטין ובהתאם לכך, גם ירידה ברמת התאים הסומטים במשק. יחד עם זאת, יש לציין כי בגלל שטחו המצומצם של התא ובמיוחד, החלק שעליו מונח העטין, הנמצא במגע עם פרות שונות, קיים גורם סיכון גבוה יותר להדבקה בתאי הרביצה. בולט הדבר, כאשר מתקיימת תופעה של הגרת חלב ("נזילת חלב מהעטין בין החליבות") או בפרה עם עטין החולה כבר בדלקת עטין. במצב זה רביצה של פרות בריאות באותו התא, עלולה לסכן אותן בהדבקה בגורם פתוגני תוך עטיני. בריאות הטלף והרגל - הדעות חלוקות באשר לשיפור או להרעה בנושא בעיות רגליים בתאי רביצה מול סככה כוללת. יש רפתות תאי רביצה הטוענות לעלייה בחבלות ובשפשופים ברגליים, ואחרות אדישות לכך ולטענתם לא אובחנה בהן כל פגיעה יוצאת דופן. אנו ממליצים להתקין משטחי גומי במדרכים, בחצר ההמתנה ובמכון החליבה, אך במיוחד חשובה ההתקנה ברפתות עם תאי רביצה, וזאת על מנת לצמצם את מפגעי הרגליים. במקביל, יש לייחס חשיבות מרובה גם לסוגי